

नोट- पाठ 3 और पाठ 4 syllabus में नहीं है। इसलिए हम पाठ 3 और पाठ 4 नहीं पढ़ेंगे।

1. विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं चिनुत -

क. प्रदूषितं जलं पीत्वा वयं कीदृशाः भवामः?

उत्तर- रुग्णाः

ख. छात्राः कुत्र उपविष्टाः सन्ति?

उत्तर- कक्षायाम्

ग. 'चिरं जीवत।' इति केभ्यः कथितम्?

उत्तर- छात्रेभ्यः

घ. सरला कस्य विषये पाठयितुं कथयति?

उत्तर- पर्यावरणस्य

ङ. जनाः स्वालाभाय कान् कर्तन्ति?

उत्तर- वृक्षान्

2. एकपदेन उत्तरत-

क पर्यावरणस्य समस्यायाः समाधाने के संलग्ना सन्ति?

उत्तर- वैज्ञानिकाः

ख. अधुना अस्माकं पर्यावरणं कीदृशं जातम्?

उत्तर- दूषित

ग. नदीनां जलं कीदृशं कथितम्?

उत्तर- अमृत तुल्य

घ. जनाः अवकरं कुत्र क्षिपन्ति?

उत्तर- नदीषु

ङ. जनाः कस्य अवहेलनां न कुर्वन्तु?

उत्तर- पर्यावरणस्य

3. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

क जनाः स्वलाभाय कानि कथं च उत्पादयन्ति?

उत्तर- जनाः स्वलाभाय रासायनिक- उरवरकैः फलानि, शाकानि, अन्नानि च उत्पादयन्ति।

ख विश्वपर्यावरणदिवसः कदाः मान्यते?

उत्तर- विश्वपर्यावरणदिवसः प्रतिवर्षम् जूनमासस्य पञ्चभ्यां तिथौ मान्यते।

ग पर्यावरणस्य घटका के सन्ति?

उत्तर- वयं यत्र वसामः तत्र यानि वस्तूनि, पशवः, तरवः, मनुष्याः चादि पर्यावरणस्य घटका सन्ति।

घ जनानां रोगाणां प्रमुखकारणं किमस्ति?

उत्तर- जनानां रोगाणां प्रमुख कारणं पर्यावरणस्य प्रदूषणं एव आस्ति।

ङ पर्यावरणं किं भवति?

उत्तर- अस्माकं परितः यत् किञ्चदपि अस्ति तत् सर्व पर्यावरणं कथ्यते।

4. निम्नलिखिकां पूरयत-

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
1 वदतु	वदताम्	वदन्तु
2 नृत्य	नृत्यतम्	नृत्यत्
3 रक्षानि	रक्षाव	रक्षाम
4 भवतु	भवताम्	भवन्तु
5 पच	पचतम्	पचम
6 क्रीडानि	क्रीडाव	क्रीडाम

5. अधोलिखितवाक्यानि लोटलकारे परिवर्तयत-

1. अहं फलानि खादामि।

उत्तर- अहं फलानि खादामि।

2. त्वं पाठं पठसि।

उत्तर- त्वं पाठं पठ।

3. वयं दुग्धं पिबामः।

उत्तर- वयं दुग्धं पिबाम।

4. यूयं कन्दुकेन क्रीडथ।

उत्तर- यूयं कन्दुकेन क्रीडत।

5. सुनीता चित्रं रचयति।

उत्तर- सुनीता चित्रं रचयतु।

6. ताः गीतं गायन्ति।

उत्तर- ताः गीतं गायन्तु।

6 रेखाङ्कितपदानि शुद्धानि कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत-

1. अहं विद्यालय पठतु।

उत्तर- अहं विद्यालये पठानि।

2. त्वं सत्यं वदानि ।

उत्तर- त्वं सत्यं वद्।

3. वयं पाठं स्मरन्तु।

उत्तर- वयं पाठं पठाम।

4. सः गृहं गच्छताम्।

उत्तर- सः गृहं गच्छतु।

5. कन्ये फलानि खादाव।

उत्तर - कन्ये फलानि खादताम्।

6. युवां लेखं लिखन्तु।

उत्तर- युवां लेखं लिखतम्।

